

zaaknummer 2014W1251

30 januari 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam]

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. S. van Schaik, advocaat te Uden.

tegen:

wijlen [naam],

geboren op [datum], overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven lid van de Orde van het Heilig Kruis, provincie van de zalige Theodorus van Celles, hierna te noemen: Kruisheren.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 29 september 2014.

Op 6 november 2014 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg.

Op 20 november 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn echtgenote, mevrouw [naam], en zijn juridisch adviseur mr. Van Schaik, voornoemd. Namens de Orde zijn eveneens verschenen pater [naam], prior provinciaal van de Kruisheren en mr. Baetens, voornoemd.

Op 15 december 2014 is door de griffie van de Klachtencommissie een brief van mr. Van Schaik ontvangen d.d. 12 december 2014, met als bijlage een formulier 'Toestemming gebruik klacht als steunbewijs' inzake 2014W1214.

Voorts is door de griffie van de Klachtencommissie een brief van mr. Van Schaik d.d. 22 december 2014 ontvangen, met als bijlage een brief van de huisarts van klager.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Na de basisschool is klager naar het gymnasium van de Kruisheren te [plaats] gegaan. Klager verbleef daar intern op het internaat. Dit was in het schooljaar 1967-1968. Aan het eind van het eerste schooljaar kwam klager op de ziekenzaal bij aangeklaagde te liggen. Klager vermoedt dat hij daar kwam te liggen, omdat hij last had van heimwee. Toen klager op de ziekenzaal kwam, lag er nog een andere jongen. Aangeklaagde wachtte tot de andere jongen was vertrokken. Toen aangeklaagde alleen was met klager, nam aangeklaagde klager op schoot. Klager werd door aangeklaagde heen en weer bewogen, zodat aangeklaagde zichzelf kon bevredigen. Aangeklaagde gaf klager te kennen dat hij stil moest zijn en dat hij niemand iets mocht vertellen.

Toen klager voor een tweede keer op de ziekenzaal kwam te liggen gebeurde wederom hetzelfde als de eerste keer.

Klager beseft pas veel later wat er was gebeurd. Op het moment dat de handelingen plaatsvonden, wist klager nog niets van klaarkomen. Klager weet wel zeker dat aangeklaagde een erectie had toen hij bij aangeklaagde op schoot zat. Klager was op het moment van het misbruik vooral bang. Hij wist niet wat er aan de hand was. Het kwam niet in klager op om weg te lopen. Aangeklaagde was een autoriteit.

Klager was erg klein voor zijn leeftijd. In de eerste klas van de middelbare school was hij ongeveer 1,40 m. Klager is pas gaan groeien toen hij zestien of zeventien was. Tot zijn vijftiende was klager kleiner dan zijn moeder.

De derde keer dat klager seksueel werd misbruikt door aangeklaagde was ingrijpender. Dit vond plaats aan het einde van het tweede of het begin van het derde schooljaar. Klager meldde zich met hoofdpijnklachten op de ziekenzaal. Klager moest op bed gaan liggen en aangeklaagde stond achter klager. Klager zag dat aangeklaagde latex handschoenen aantrok. Klager lag met opgetrokken benen op zijn zij. Hierna voelde klager dat aangeklaagde met zijn hand/vuist in de anus van klager ging. Klager werd door aangeklaagde gestreeld en hij hoorde gehijg in zijn nek toen aangeklaagde bij klager binnen drong. Klager vermoedt dat hij hierbij wel een soort glijmiddel gebruikte. Klager had vreselijk veel pijn aan zijn billen. Hij moest aangeklaagde beloven dat hij tegen niemand iets zou zeggen.

Klager heeft aan zijn huisarts gevraagd of het feitelijk mogelijk is om met een hand/vuist de anus binnen te gaan. Volgens de huisarts is dit mogelijk, maar valt een dergelijke handeling niet onder normaal medisch handelen.

2.2. Nadat klager voornoemd seksueel misbruik heeft moeten ondergaan veranderde het gedrag van klager. Hij begon vernielingen aan te richten en ging stelen met als doel van het internaat gestuurd te worden. Er werd door school een psycholoog ingeschakeld, maar klager vertelde niets over de oorzaak van zijn gedrag, waardoor de sessies met de psycholoog werden gestaakt. In deze periode werd het internaat ook gesloten en kwam klager weer thuis wonen. Klager heeft uiteindelijk het atheneum in Eersel afgerond.

In de daarop volgende tien jaar heeft klager destructief gedrag vertoond. Klager gebruikte drugs, waaronder cocaïne, LSD, speed, wiet en alcohol. In deze periode trachtte hij ook zijn onderwijsbevoegdheid leraar Nederlands en Engels te behalen. Klager heeft geen professionele hulp gehad bij het afkicken van zijn verslaving. Klager is hier zelfstandig mee gestopt.

Nadat klager zijn bevoegdheid had behaald is hij het onderwijs ingerold. In de daarop volgende jaren heeft klager verschillende banen gehad met een keur aan werkgevers. Vanaf 1984 is klager vrijwel onafgebroken werkzaam geweest in het onderwijs. Momenteel is klager werkzaam bij een zogenaamde brede school in [plaats] als docent [vak] en [vak]. Klager is van mening dat hij zijn eerstegraadsbevoegdheid gehaald zou hebben, ware hij niet misbruikt door aangeklaagde.

Ook op relationeel gebied heeft klager een roerige tijd meegemaakt. In de jaren '80 had klager een relatie waaruit een zoon is voortgekomen, die niet door klager is erkend.

Inmiddels is klager getrouwd. In het begin van het huwelijk waren er veel problemen op seksueel gebied. Klager en zijn echtgenote hebben in de periode 1997-2001 hulp gezocht bij de Rutgersstichting. In de periode 2009-2012 heeft klager gesprekken gehad met een therapeut uit België, waarbij het seksueel misbruik aan de orde is geweest. De huisarts van klager is sinds 2010 op de hoogte van het seksueel misbruik.

Tijdens een ruzie in 2007 heeft klager zijn echtgenote verteld over het seksueel misbruik.

Door het seksueel misbruik is klager zijn vertrouwen kwijtgeraakt. Het gevoel van klager naar zijn ouders is veranderd na het seksueel misbruik, terwijl hij er met hen niet over kon praten. Daarnaast heeft klager altijd moeite gehad met het aanvaarden van gezag en autoriteit en heeft hij last van bindingsangst. Dit is tot uiting gekomen in het feit dat klager verschillende banen heeft gehad en dat hij moeite heeft met het aangaan en onderhouden van relaties en sociale contacten.

2.3. Klager hoopt dat hij door een gegrondverklaring van de klacht zijn ervaringen zal kunnen verwerken.

Daarnaast hoopt klager op begrip, erkenning en excuses van het kerkelijk instituut. Tevens hoopt klager de schade die hij heeft opgelopen als gevolg van het ondervonden seksueel misbruik, zowel materieel als immaterieel, vergoed te krijgen.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. In zijn reactie stelt mr. Baetens dat de door klager in het klaagschrift gestelde eerste twee keer seksueel misbruik onvoldoende feitelijkheden bevatten om te kunnen vaststellen of het hier daadwerkelijk seksueel misbruik betreft. Met betrekking tot het derde geval van seksueel misbruik vraagt mr. Baetens zich af of het fysiek mogelijk is om een hand/vuist in de anus van klager in te brengen. Daarnaast is slechts het vermoeden van klager dat aangeklaagde zichzelf bevredigde onvoldoende om seksueel misbruik aan te nemen. Mr. Baetens betoogt dat de beleving van anale penetratie wellicht niets anders is geweest dan het rectaal opnemen van de temperatuur bij een kind dat zich ziek had gemeld. Het rectaal temperaturen behoorde tot de volstrekt normale taakuitoefening van een ziekenbroeder.

Mr. Baetens is van mening dat het klaagschrift onvoldoende specifiek steunbewijs voor de klacht bevat. Als algemeen steunbewijs wordt verwezen naar twee andere klachten, maar deze klachten zijn nog niet door de Klachtencommissie beoordeeld.

Mr. Baetens is derhalve van oordeel dat de klacht op basis van het voorliggende klaagschrift niet tot een gegrondverklaring zou mogen leiden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim vijfenveertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager bij twee gelegenheden seksueel getinte handelingen heeft moeten ondergaan toen hij bij aangeklaagde op de ziekenzaal kwam. Klager moest bij aangeklaagde op schoot komen zitten. Terwijl klager op schoot zat bij aangeklaagde voelde klager de erectie van aangeklaagde en werd klager heen en weer bewogen, zodat aangeklaagde zichzelf kon bevredigen.

Toen klager een derde keer bij aangeklaagde op de ziekenzaal kwam, moest hij op zijn zij op een bed gaan liggen met zijn benen opgetrokken. Aangeklaagde streelde klager terwijl hij ondertussen met (een deel van) zijn andere hand de anus van klager binnendrong. Aangeklaagde liet klager bezweren dat hij dit aan niemand zou vertellen.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Met name het gegeven dat klager moest bezweren er met niemand over te spreken maakt het voor de Klachtencommissie aannemelijk dat er hier geen sprake is geweest van een normale taakuitoefening van een ziekenbroeder.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaring van de echtgenote van klager. Zoals uit haar schriftelijke verklaring blijkt en zoals ook blijkt uit hetgeen zij ter zitting naar voren heeft gebracht, is zij sinds 2007 op de hoogte van het feit dat klager seksueel is misbruikt.

Voorts wordt in de verklaring van de huisarts, [naam], gesproken over fysiek misbruik dat klager tijdens zijn kostschoolperiode is aangedaan.

Tenslotte heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van het formulier 'Toestemming gebruik klacht als steunbewijs' in de klacht met nummer 2014W1214, waarin het daar beschreven seksueel misbruik door aangeklaagde grote overeenkomsten vertoont met het misbruik zoals dat door klager is beschreven.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas dertien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegroundverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6 Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegroundverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Prior Provinciaal van de Orde van het Heilig Kruis, provincie van de zalige Theodorus van Celles de klacht gegrond te verklaren en zich in te spannen te doen wat in zijn macht ligt om het leed van klager te verzachten.

Dit advies is vastgesteld op 30 januari 2015 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, drs. L. Erftemeyer en drs. A.A.M. Oostveen, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.